

רק למנויים במשנה הראשונה, מבן קטין עד נקנור, אבל כל הארבעה שבמשנה השניה, ובכלל הוגרס בן לוי, ובית גרמו, ובית אבטינס, הם בכלל מה ששנו שם - ועל אלו נאמר "וְשֵׁם רְשָׁעִים רְקַב".

"לָכֵן אֶחָלֵק לוֹ בְּרַבִּים וְאֵת עֲצוּמִים יֶחֱלַק שְׁלָל"

נאמר, "לָכֵן אֶחָלֵק לוֹ בְּרַבִּים וְאֵת עֲצוּמִים יֶחֱלַק שְׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמְּנוֹת נִפְשׁוֹ וְאֵת פְּשָׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֲטָא רַבִּים נִשָּׂא וְלַפְּשָׁעִים יִפְגִּיעַ" (ישעיה נ"ג י"ב).

ואמר רבי יונה, שהכתוב הזה רומז על רבי עקיבא, שהתקין מדרש והלכות והגדות. ויש אומרים שמדרש והלכות והגדות אנשי כנסת הגדולה התקינו, ומה שהתקין רבי עקיבא הם כללים ופרטים, שהיה דורש על כל קוץ וקוץ תילי תלים של הלכות, שהיה אחיזתו מתגין דאוריתא, מענין שהיה בן גרים.

וביאר בעל התקלין חדותין את הכתוב באופן הבא, "לָכֵן אֶחָלֵק לוֹ בְּרַבִּים", זה רבי עקיבא, שרבים היו תלמידיו, ואמר הכתוב, שיחלוק לו ברבים חלק לעולם הבא לו ולתלמידיו הרבים. והמשך הכתוב "וְאֵת עֲצוּמִים", רומז להרוגי לוד^א, שנתעצמו נפשם על קידוש ה', "יֶחֱלַק שְׁלָל" שלל האויבים, ומה שאמר "תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמְּנוֹת נִפְשׁוֹ", על שמסר נפשו למיתה, שהיה מצטער בכל יום לקיים ואהבת את ה' אלוקיך בכל ... נפשך.

"וּמִשְׁפָּחוֹת סִפְרִים"

נאמר "וּמִשְׁפָּחוֹת סִפְרִים יִשְׁבְּלוּ^ב יַעֲבֹד תְּרַעְתִּים שְׁמַעְתִּים שׁוֹכְתִים הֵמָּה הַקִּינִים הַבָּאִים מִחַמַּת אָבִי בֵּית רַקְבִי" (דה"י א' ב' נ"ה), וביאר רבי אבהו, שנקראו סופרים, משום שעשו את כל התורה כולה ספורות ספורות, כלומר קבצו בחכמתם כל החלוקות שבדינים, ושמו להם מספר, כדי שיהיה לעוסקים בה לזכרון ושמירה.

^א לוליינוס ופוסט, אחים שהרגם טוריינוס הרשע בלודקיא, כדאמרין במסכת תענית, על ידי גזירה שנגזרה על ישראל להשמיד, על שנמצאת בת מלך הרוגה, וחשדו את ישראל עליה, ועמדו האחים הללו ואמרו, מה לכם על ישראל, אנו הרגנוה. [רש"י ב"ב י' ע"ב].

^ב "ישבו" כתיב.